(OR. en)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli
Nr. poprz. dok.:	8704/07 DROIPEN 36 + COR 1
Nr wniosku Kom.:	14904/01 DROIPEN 105 (COM(2001) 664 wersja ostateczna)
Dotyczy:	Wniosek dotyczący decyzji ramowej Rady w sprawie zwalczania na mocy przepisów prawa karnego pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii

W związku z analizą preambuły przedmiotowego wniosku przeprowadzoną przez Radę ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych w dniu 25 czerwca 2007 r. i z uwagi na potrzebę ponownego zasięgnięcia opinii Parlamentu Europejskiego, delegacje otrzymują w załączeniu ostateczny tekst – podlegający weryfikacji przez prawników lingwistów – proponowanej decyzji ramowej Rady w sprawie zwalczania na mocy przepisów prawa karnego pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii, który zostanie przedłożony Parlamentowi Europejskiemu z wnioskiem o ponowne wydanie opinii.

ZAŁĄCZNIK

Decyzja ramowa Rady w sprawie zwalczania na mocy przepisów prawa karnego pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 29, 31 oraz art. 34 ust. 2 lit. b),

uwzględniając wniosek Komisji[1],

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego[2],

a także mając na uwadze, co następuje:

(1) Rasizm i ksenofobia są bezpośrednim pogwałceniem zasad wolności, demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz państwa prawnego, na których opiera się Unia Europejska i które są wspólne wszystkim państwom członkowskim.

(2) O odpowiednie działania zaapelowano w planie działania Rady i Komisji w sprawie optymalnego wykonania postanowień traktatu z Amsterdamu dotyczących przestrzeni wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości[3], w konkluzjach z posiedzenia Rady Europejskiej w Tampere w dniach 15–16 października 1999 r.[4]., w rezolucji Parlamentu Europejskiego z dnia 20 września 2000 r.[5] oraz w komunikacie Komisji skierowanym do Rady i Parlamentu Europejskiego na temat copółrocznej aktualizacji tzw. tabeli wyników osiąganych w tworzeniu przestrzeniu wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości w Unii Europejskiej (druga połowa roku 2000)[6] . W programie haskim z dnia 4–5 listopada 2004 r. Rada przypomina swoje zdecydowane zobowiązanie do przeciwdziałania wszelkim formom rasizmu, antysemityzmu i ksenofobii; takie zobowiązanie Rada Europejska wyraziła już w grudniu 2003 roku.

---

1 Dz.U. C [...] z [...], str. [...].
2 Dz.U. C [...] z [...], str. [...].
3 Dz.U. C 19 z 23.1.1999, str. 1.
4 http://ue.eu.int/en/Info/eurocouncil/index.htm.
5 Dz.U. C 146 z 17.5.2001, str. 110.
6 COM(2000) 782 wersja ostateczna.

(3) Wspólne działanie 96/443/WSiSW z dnia 15 lipca 1996 r. przyjęte przez Radę na podstawie art. K.3 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczące działania w celu zwalczania rasizmu i ksenofobii[7], należy uzupełnić dodatkowymi działaniami legislacyjnymi, w odpowiedzi na konieczność dalszego zbliżania ustawowych i wykonawczych przepisów państw cz łonkowskich i pokonania przeszkód w skutecznej współpracy sądowej wynikających głównie z rozbieżności w podejściu prawnym poszczególnych państw członkowskich.

(4) Ocena wspólnego działania z 1996 r. i prac przeprowadzonych na innych forach mi ędzynarodowych, takich jak Rada Europy, pokazuje, że nadal występują utrudnienia we współpracy sądowej i że z tego powodu prawo karne państw członkowskich wymaga dalszego zbli żenia, tak by zapewnić stosowanie kompleksowych i jasnych przepisów służących skutecznemu zwalczaniu rasizmu i ksenofobii.

(5) Rasizm i ksenofobia stanowią zagrożenie dla grup osób będących celem takich zachowań. Aby te same czyny skutkowały we wszystkich państwach członkowskich odpowiedzialnością karną oraz by osobom fizycznym i prawnym, które dopuściły się takich czynów lub są za nie odpowiedzialne, groziły skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary i sankcje, potrzebne jest w Unii Europejskiej wspólne podejście prawnokarne do walki z rasizmem i ksenofobią.

(6) Państwa członkowskie uznają, że walka z rasizmem i ksenofobią wymaga różnego rodzaju środków w kompleksowych ramach i nie może się ograniczać do spraw karnych. Niniejsza decyzja ramowa ogranicza się do zwalczania na mocy przepisów prawa karnego szczególnie poważnych form rasizmu i ksenofobii. Jako że tradycje kulturowe i prawne poszczególnych pa ństw członkowskich w pewnym stopniu różnią się między sobą, szczególnie w tej dziedzinie, pełna harmonizacja przepisów prawa karnego nie jest obecnie możliwa.

(7) Termin „pochodzenie" odnosi się głównie do osób lub grup osób będących potomkami osób rozpoznawalnych na podstawie pewnych cech (np. rasy lub koloru skóry), które obecnie jednak niekoniecznie nadal są widoczne. Mimo to takie osoby lub grupy osób mogą ze wzgl ędu na swoje pochodzenie być narażone na nienawiść lub przemoc.

---

[7] Dz.U. L 185 z 24.7.1996, str. 5.

(8) Termin „religia” odnosi się ogólnie do osób określanych według ich przekonań religijnych lub światopoglądu.

(9) Termin „nienawiść” odnosi się do nienawiści okazywanej ze względu na rasę, kolor skóry, religię, pochodzenie lub przynależność narodową lub etniczną.

(10) Niniejsza decyzja ramowa nie uniemożliwia państwom członkowskim przyjmowania przepisów prawa krajowego, które rozszerzają stosowanie art. 1 lit. c) i d) na przestępstwa skierowane przeciwko grupie osób, którą definiuje się według kryteriów innych niż rasa, kolor skóry, wyznawana religia, pochodzenie albo przynależność narodowa lub etniczna, takich jak status społeczny czy przekonania polityczne.

(11) Należy dopilnować, aby wszczęcie dochodzenia w sprawie przestępstw na tle rasistowskim i ksenofobicznym oraz podjęcie odnośnych czynności karnych nie zależało od tego, czy ofiary, które często są szczególnie zagrożone i niechętne podejmowaniu kroków prawnych, złożyły doniesienie lub wniosły skargę.

(12) Zbliżenie przepisów prawa karnego powinno umożliwić skuteczniejsze zwalczanie przestępstw popełnionych z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych dzięki ułatwieniu pełnej i efektywnej współpracy sądowej państw członkowskich. Dokonując przeglądu niniejszej decyzji ramowej, Rada powinna uwzględnić ewentualne trudności w tym zakresie, tak by możliwa była ocena, czy w tej dziedzinie konieczne są dalsze kroki.

(13) Jako że cel, jakim jest dopilnowanie, aby przestępstwa popełnione z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych podlegały we wszystkich państwach członkowskich w stopniu co najmniej minimalnym skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym karom, nie może być wystarczaj ąco osiągnięty przez państwa członkowskie działające osobno, gdyż potrzebne są zasady wspólne i spójne, a także ponieważ cel ten może zostać lepiej osiągnięty na szczeblu Unii, mo że ona przyjąć odpowiednie środki zgodnie z zasadą pomocniczości, o której mowa w art. 2 TUE i która została określona w art. 5 TWE. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, określoną w ostatnim przywołanym artykule, niniejsza decyzja ramowa nie wykracza poza to, co konieczne do osiągnięcia tych celów.

(14) Należy uchylić wspólne działanie 96/443/WSiSW, gdyż w związku z przyjęciem traktatu z Amsterdamu, dyrektywy Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającej w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na ich pochodzenie rasowe lub etniczne[8] oraz niniejszej decyzji ramowej straciło ono aktualność.

(15) Niniejsza decyzja ramowa nie narusza praw podstawowych ani zasad, które uznane zostały w art. 6 TUE oraz w Europejskiej konwencji praw człowieka, w szczególności w jej art. 10 i 11, oraz znalazły odzwierciedlenie w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej, a zw łaszcza w jej rozdziale II i VI.

(16) Względy związane z wolnością stowarzyszania się i wolnością wyrażania opinii, w szczególno ści wolnością prasy i wolnością wypowiedzi w innych mediach sprawiły, że w wielu państwach członkowskich wprowadzono gwarancje procesowe, a w prawie krajowym zawarto szczególne uregulowania dotyczące ustalania lub ograniczania odpowiedzialności,

STANOWI, CO NASTĘPUJE:

Artykuł 1

Przestępstwa na tle rasistowskim i ksenofobicznym

1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby następujące czyny umyślne podlegały odpowiedzialności karnej:

a) publiczne nawoływanie do przemocy lub nienawiści skierowanej przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy;

b) popełnienie czynu, o którym mowa w lit. a), przez publiczne rozpowszechnianie lub rozprowadzanie tekstów, obrazów lub innych materiałów;

[8] Dz.U. L 180 z 19.7.2000, str. 22.

c) publiczne aprobowanie, negowanie lub pomniejszanie zbrodni ludobójstwa, zbrodni przeciwko ludzkości oraz zbrodni wojennych w rozumieniu art. 6, 7 i 8 statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego skierowanych przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy, jeśli czyny takie mogą podburzać do przemocy lub wzbudzać nienawiść skierowaną przeciwko tej grupie lub jej członkowi;

d) publiczne aprobowanie, negowanie lub pomniejszanie zbrodni określonych w art. 6 Karty Mi ędzynarodowego Trybunału Wojskowego załączonej do porozumienia londyńskiego z dnia 8 sierpnia 1945 r., a skierowanych przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, wyznawanej religii, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy, jeśli czyny takie mogą podburzać do przemocy lub wzbudzać nienawiść skierowaną przeciwko tej grupie lub jej członkowi;

e) do celu ust. 1 państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o karaniu jedynie takich czynów, które mogą spowodować zakłócenie porządku publicznego lub które są kwalifikowane jako groźba, obraza czy zniewaga;

f) do celu ust. 1 odniesienie do religii ma oznaczać co najmniej postępowanie, które stanowi pretekst do kierowania czynów przeciwko grupie osób, którą definiuje się według rasy, koloru skóry, pochodzenia albo przynależności narodowej lub etnicznej, lub przeciwko członkowi takiej grupy.

2. W momencie gdy Rada przyjmować będzie niniejszą decyzję ramową, każde państwo cz łonkowskie może złożyć oświadczenie głoszące, że negowanie lub pomniejszanie przestępstw, o których mowa w ust. 1 lit. c) lub d), będzie skutkowało odpowiedzialnością karną tylko wtedy, gdy zostanie ostatecznie stwierdzone przez sąd krajowy tego państwa członkowskiego lub trybunał międzynarodowy lub gdy zostanie ostatecznie stwierdzone wyłącznie przez trybunał mi ędzynarodowy.

Artykuł 2

Podżeganie i pomocnictwo

1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby pomocnictwo w popełnieniu czynów, o których mowa w art. 1, skutkowało odpowiedzialnością karną.

2. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby podżeganie do czynów, o których mowa w art. 1 lit. c) i d), skutkowało odpowiedzialnością karną.

Artykuł 3

Kary

1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby czyny, o których mowa w art. 1 i 2, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym karom.

2. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby czyny, o których mowa w art. 1, podlegały karom o maksymalnym wymiarze co najmniej od 1 roku do 3 lat pozbawienia wolności.

Artykuł 4

Pobudki rasistowskie i ksenofobiczne

Państwa członkowskie stosują niezbędne środki, aby w przypadku przestępstw innych niż te, o których mowa w art. 1 i 2, pobudki rasistowskie i ksenofobiczne mogły stanowić okoliczność obci ążającą lub aby pobudki takie mogły być uwzględniane przez sądy podczas orzekania kary.

Artykuł 5

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby osoba prawna mogła być pociągnięta do odpowiedzialności za czyny, o których mowa w art. 1 i 2, popełnione na jej korzyść przez osobę, która działała indywidualnie lub jako część organu tej osoby prawnej i która w tej osobie prawnej sprawuje ważną funkcję kierowniczą na mocy:

a) upoważnienia do reprezentowania tej osoby prawnej, lub

b) upoważnienia do podejmowania decyzji w imieniu tej osoby prawnej, lub

c) upoważnienia do sprawowania kontroli w ramach tej osoby prawnej.

2. Oprócz przypadków już przewidzianych w ust. 1 każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby osoba prawna mogła być pociągnięta do odpowiedzialności, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony jednej z osób wymienionych w ust. 1 umożliwił osobie im podległej popełnienie na korzyść tej osoby prawnej czynów, o których mowa w art. 1 i 2.

3. Odpowiedzialność osoby prawnej na mocy ust. 1 i 2 nie wyklucza postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym, które dopuściły się czynów, o których mowa w art. 1 i 2, lub pomogły w ich popełnieniu.

4. „Osoba prawna” oznacza każdy podmiot prawa, który ma taki status zgodnie z obowiązującym prawem krajowym, z wyjątkiem państw lub innych instytucji publicznych podczas sprawowania funkcji publicznych oraz z wyjątkiem międzynarodowych organizacji publicznych.

Artykuł 6

Kary grożące osobom prawnym

1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby w stosunku do osoby prawnej ponoszącej odpowiedzialność w rozumieniu art. 5 ust. 1 można było zastosować skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary, np. grzywny lub mandaty albo inne kary, takie jak:

a) pozbawienie prawa do wsparcia publicznego lub pomocy publicznej;

b) czasowy lub stały zakaz działalności gospodarczej;

c) nadzór sądowy;

d) sądowy nakaz likwidacji.

2. Państwa członkowskie stosują niezbędne środki, aby wobec osoby prawnej ponoszącej odpowiedzialność w rozumieniu art. 5 ust. 2 można było zastosować skuteczne, proporcjonalne i odstraszające kary lub środki.

Artykuł 7

Przepisy konstytucyjne i podstawowe zasady

1. Niniejsza decyzja ramowa nie wpływa na obowiązek przestrzegania praw podstawowych i ogólnych zasad prawnych, w tym wolności wypowiedzi i wolności stowarzyszania się, zapisanych w art. 6 Traktatu o Unii Europejskiej.

2. Niniejsza decyzja ramowa nie zobowiązuje państw członkowskich do tego, aby stosowały środki stojące w sprzeczności z podstawowymi zasadami dotyczącymi wolności stowarzyszania się i wolności wypowiedzi, w szczególności wolności prasy i innych mediów, wynikającymi z przepisów konstytucyjnych albo z przepisami o prawach i obowiązkach oraz gwarancjach proceduralnych dla prasy lub innych mediów, jeżeli przepisy te dotyczą ustalenia lub ograniczenia odpowiedzialności.

Artykuł 8

Podjęcie działań karnych

Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby dochodzenie w sprawie czynów, o których mowa w art. 1 i 2, ani ich ściganie karne nie zależało od tego, czy ofiara złoży doniesienie lub wniesie skargę — przynajmniej w najpoważniejszych przypadkach, w których czyn popełniony został na jego terytorium.

Artykuł 9

Jurysdykcja

1. Każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby ustanowić swoją jurysdykcję w odniesieniu do czynów, o których mowa w art. 1 i 2, jeżeli czyny te zostały popełnione:

a) w całości lub częściowo na jego terytorium; lub

b) przez jego obywatela; lub

c) na korzyść osoby prawnej, której siedziba znajduje się na terytorium tego państwa cz łonkowskiego.

2. Ustanawiając jurysdykcję w myśl ust. 1 lit. a), każde państwo członkowskie stosuje niezbędne środki, aby jego jurysdykcja obejmowała także przypadki, w których czyny popełnione zostają w obr ębie systemu informacyjnego, a:

a) sprawca, popełniając te czyny, jest fizycznie obecny na jego terytorium, niezależnie od tego, czy czyny te dotyczą materiału zawartego w systemie informacyjnym kontrolowanym z jego terytorium;

b) czyny te dotyczą materiału zawartego w systemie informacyjnym kontrolowanym z jego terytorium, niezależnie od tego, czy sprawca, popełniając je, jest fizycznie obecny na jego terytorium.

3. Państwo członkowskie może zdecydować, że nie będzie stosować zasad jurysdykcji ustalonych w ust. 1 lit. b) i c) albo że będzie je stosować tylko w określonych przypadkach lub określonych okolicznościach.

Artykuł 10

Wykonanie

1. Państwa członkowskie stosują niezbędne środki, by niniejszą decyzję ramową wykonać do dnia […][9].

[9] Dwa lata po przyjęciu niniejszej decyzji ramowej.

2. W tym samym terminie państwa członkowskie przekazują Sekretariatowi Generalnemu Rady oraz Komisji tekst przepisów, które przenoszą do ich prawa krajowego obowiązki wynikające z niniejszej decyzji ramowej. Na podstawie sprawozdania opartego na takich informacjach oraz pisemnego sprawozdania Komisji Rada ocenia najpóźniej do dnia […][10], czy państwa członkowskie zastosowały niezbędne środki, aby wykonać niniejszą decyzję ramową.

3. Przed upływem trzech lat od terminu, o którym mowa w art. 10 ust. 1, Rada dokonuje przegl ądu niniejszej decyzji ramowej. W celu przygotowania tego przeglądu Rada zwróci się do państw cz łonkowskich z pytaniem, czy napotkały jakieś trudności w trakcie współpracy sądowej odnoszącej si ę do przestępstw wymienionych w art. 1 ust. 1. Ponadto Rada może zwrócić się do Eurojustu o sporządzenie sprawozdania na temat ewentualnych przeszkód we współpracy sądowej państw cz łonkowskich w tym zakresie, wynikłych z różnic między krajowymi przepisami.

Artykuł 11

Uchylenie wspólnego działania 96/443/WSiSW

Niniejszym uchyla się wspólne działanie 96/443/WSiSW.

Artykuł 12

Terytorialny zakres zastosowania

Niniejsza decyzja ramowa ma zastosowanie do Gibraltaru.

[10] Pięć lat po przyjęciu niniejszej decyzji ramowej.

Artykuł 13

Wejście w życie

Niniejsza decyzja ramowa wchodzi w życie w dniu jej opublikowania w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Brukseli,

W imieniu Rady

Przewodniczący

_____